

naškenované

TOS TRENČÍN, nár. podnik KUBRA - TRENČÍN

Státni
Bratislava

INVENTÁR
k fondu F. LANGE, továreň na hospod. stroje,
komanditná spoločnosť, MIKULOV
rok 1918,23,25,27,39,41-42,44-50

169

KUBRA - TRENČÍN 1965

T O S T R E N Ā Ā N , n Ā r o d n ě p o d n ě k , K u b r a - T r e n Ā Ā n .

I N V E N T Ā R

k fondu F. L A N G E , tov Ā r e n ě n a h o s p o d Ā r s k e s t r o j e , k o m a n d ě t n Ā s p o l o Ā n o s t ě , M i k u l o v

rok 1918, 1923, 1925, 1927, 1939, 1941 - 1942, 1944 - 1950

KUBRA-TRENĀĀN 1965.

Ú v o d :

Firma F. L a n g e , továrň na hospodárske stroje, komanditná spoločnosť v M i k u l o v e , Nádražná ul.čp.20, podľa lexikálnych dát bola založená v roku 1872 a neskôr zapísaná vo firemnom registre ako komanditná spoločnosť s komandistami Ferdinandom, Bedřichom a Benediktou L a n g e o v ý c h , s majetkovým vkladom po 125 000 RM /:jeder Komplementär für sich allein :/. Všetci komandisti boli nemeckej národnosti a ako Nemci boli odsunutí.

Predmetom podnikania bola výroba hospodárskych strojov a opravy všetkých druhov poľnohospodárskych strojov a prístrojov, ako i obchod v malom a vo veľkom, ďalej sa špecializovala na výrobu hydraulických tlakostrojov a sklepného náradia, ako lisy na víno a zariadenie pre vínarsky priemysel, ktoré firma dodávala hlavne tuzemským odberateľom s pobočným závodom v Drnholci.

Svoju výrobnú a obchodnú činnosť rozvinula na tuzemské filiálky, ktoré firma zriadila v Drnholci, v Miroslave, ktoré slúžili ako opravovne a s predajňami strojov v Znojme a v Breclave. Pre Slovensko a Podkarpatskú Rus zriadila filiálne zastúpenie a sklad v Modre a v Užhorode.

Podľa pozemnoknižných údajov komanditnej spoločnosti patrili nehnuteľnosti č.parc. 773,774,67/1 a 67/2 na ktorých boli postavené objekty továrne, ďalej nezastavené pozemky č.parc.1209,4467/1,4467/2,4467/3,4472/1,4472/2 a 167/6 a hakoniec obytné domky na Sokolskej ul.čp.9 a 11 čís.parc.748/1,748/2 a 243/1 o celkovej výmere 14 566 m².

K tomu patrili ešte i vinné sklepy parc.č.1134/1,1042/2,zapísané vo vložke 3710, ktoré slúžili firme pre reprezentačné účely. Tieto však v roku 1945 prevzala do užívania Vínarska škola v Mikulove.

Na stavebných pozemkoch v Mikulove sa nachádzali prízemné a poschodové objekty továrne v ktorých boli umiestnené kancelárie administr.konstrukčné, dielenská kancelária, sociálne zariadenie /: umyvárne,šatne :/ nová obrábacia dielňa,sústružňa, stolárska,zámočnícka a montážna dielňa,opravovňa,kováčňa, pila s gátrom,garáže a skladištia. Pre dopravu guľatiny k pile a do skladu

dreva viedla úzkorozchodná koľaj. /Podrobný popis budov viď v odhadnom posudku z 2.6.1947/.

Továrenské objekty v pobočnom závode v D r n h o l c i boli postavené na parc.351,356/1,355,352 zapísané vo vložke č.4656 a parc.čís.356/2 vo vložke čís.2035 o celkovej výmere 4846 m² a pozostávali z kancelárskej miestnosti, obrá- bacej, stolárskej a zámočnickej dielne a skladišta čp.13,15,17,19,21 značne poško- denom stave.

Po oslobodení v roku 1945 firma bola daná pod národnú správu a za ná- rodného správcu výmerom Okresného národného výboru v Mikulove zo dňa 24.5.1945, čís.52/45 bol ustanovený Ján H o r s á k , konštruktér a neskôr výmerom Okresné- ho národného výboru v Mikulove zo dňa 18.12.1946 pod č.30126/I/VI bol vymenovaný Jozefom V o z ň u k o m , por.zahranicnej armády, bytom v Mikulove, Nádražná čp.20. Vedením pobočného závodu v Drnholci bol poverený Ján K u d l i k , bytom v Drnholci.

Majetková podstata kom.spol. F.Lange bola síce konfiškovaná výmerom Okresného národného výboru v Mikulove zo dňa 29.7.1946, čís.1301, avšak Osídlo- vací úrad a FNO neprehlásili znárodnenú podstatu za nesporný konfiškát, preto nebola prevedená ani delimitácia s FNO.

Premierny stav osadenstva továrne činil 60 maximálne 70 pracovníkov. V roku 1946 bolo zaznamenaných 12 administratívnych a technických úradníkov, 36 robotníkov a 23 učňov.

Celkový hospodársky výsledok v roku 1946 vykazoval obrat výrobkov v Mi- kulove a Drnholec 4 751 833 Kčs 90 hal. a podiľa účtov straty a zisku k 31.12. 1946 bol vyčíslený ziskom 23544.25 Kčs, v roku 1947 sumou 47026,80 Kčs a v roku 1948 sumou 937271.40 Kčs.

Dňa 2.júna 1947 bol prevedený súpis a odhad továrenských objektov v Mi- kulove Ľudovítom S t e j s k a l o m , národným správcom Sporiteľne mesta Mikulova.

V roku 1947 závod vyrobil 4 druhy mechanických lisov na víno č.0,1,2,3 v počte 120 ks, 7 druhov hydraulických lisov na víno č.3,4,5 v počte 130 ks, roz- ličné armatúry v počte 500 ks, pumpy na víno VP v počte 60 ks, mlynčeky na hrozná v počte 150 ks, drhlíky na repu VR a MR v počte 100 ks, rezačky na krmoviny GTH v počte 300 ks a mačkadlá na zemiaky 122 ks.

V druhej etape znárodnenia vyhláškou ministra priemyslu čís.1827 zo dňa 29.7.1948, uverejnenou v Úř.liste zo dňa 1.8.1948, čiastka 146 celá majetková

podstata znárodnenej komanditnej spoločnosti F. Lange bola dňom 1.1.1948 pričlenená do novozriadenejho podniku O M N I A, strojárne a auto-mechanika so sídlom v Bratislave, následkom čoho firma F.Lange pod starým názvom z a n i k l a .

Podnikové riaditeľstvo Omnie zaradilo znárodnenú podstatu pričleneného závodu do skupiny závodov na výrobu kovoobrábacích a hospodárskych strojov a závod bol určený tentoraz špeciálnou výrobou vlnárskych lisov a opravou hospodárskych strojov.-

Vedením závodu bol poverený doterajší národný správca Jozef Vozňuk a vedúcim výroby František S n o p e k .

Vyhláškou ministra priemyslu čí.s.2045, čiastka 148 Úř.1. zo dňa 4.8.1948 nastala zmena vo firemnom označení na " OMNIA, národný podnik ".

Z dôvodu reorganizácie národného priemyslu kovorobného a strojárenského nastalo zrušenie podnikových ústrední a ich pôsobnosť sa decentralizovala do novovytvorených národných podnikov / základných závodov /. V dôsledku toho nastalo rozčlenenie národného podniku OMNIA v Bratislave a vyhláškou ministra priemyslu číslo 1643, uverejnenou v Úř.1.11.diel, čí.s.187 z 12.8.1949 nastala zmena sídla OMNIA, národného podniku tak, že s platnosťou odo dňa 1.1.1950 sa stal sídlom národného podniku OMNIA, závod K u b r a / ako podnik materský /.

V súvislosti s organizačnou zmenou so zreteľom na výrobný proces závod v M i k u l o v e sa pričlenil resp. prešiel dňom 1.1.1950 do nár. podniku OMNIA K u b r a ako pobočný závod spolu so závodom Bratia Štefanekovia, Hlohovec s ponechaním toho samého výrobného procesu.

Závod celkove dobre prosperoval. Podľa celkového objemu výroby za 1. štvrtrok 1950 šiel až na 103% v mesiaci apríl 105%.

Ďalšou reorganizačnou zmenou dňom 1.1.1951 závod v Mikulove a Drnholec bol z národného podniku OMNIA Kubra vyčlenený a so všetkým hospodárskym príslušenstvom pričlenený do národného podniku "T O D O Z A " Továrne na dopravné zariadenie n.p. so sídlom P o š t o r n a , pošta Břeclav. / Újmező 196 MTP 2.19.1961. 36839/57-A-2-d:1

Spisový materiál bol premiestnený do n.p. Kubra z Bratislavy po 1.1. 1950 z príležitosti premiestnenia sídla podniku podľa rozhodnutia ministra priemyslu z 25.7.1949, čí.s.12291/50-V-IV-1. Spisový materiál sa nachádzal v neusporiadanom stave. Zhruba bol usporiadaný v roku 1959., avšak úplne premanipulovaný

./.

bol v roku 1965. Škartácia fondu bola posledne prevedená dňa 16.10.1962 pod čís.Ar 104-1/62.

O robotníckom hnutí a boji členov KSČ v kom.spol. F.Lange sa v zostalom materiáli nenašli žiadne záznamy. Po oslobodení v závode bola založená odborová organizácia ROH a záv.org.KSČ.

Spisový materiál fondu F.Lange je písaný väčšinou v reči českej a slovenskej a len málo písomností je písané v reči nemeckej.

Z celkového archívneho materiálu komanditnej spol.F.Lange, továreň na hospodárske stroje v Mikulove s opravovňou v ~~Ornholci~~ Ornholci sa zachovalo len torzo.

Písomný materiál obsahuje popis a ocenenie továrenských objektov, strojného a kancelárskeho zariadenia, písomností o pričlenení kom.spol.F. Lange do OMNIE n.p. a účtovné výkazy / súvahy /, z ktorých možno zistiť obchodnú činnosť podniku. Z knižkových údajov dajú sa určiť nehnuteľné majetky spoločnosti.

Regesty boli vyhotovené z aktového materiálu a týkajú sa fondu F. Lange, tov.na hospodárske stroje, kom.spol.v Mikulove.

Archívny fond usporiadal a inventár k nemu vyhotovil Arnošt Škultéty, podnikový archívár TOS, národný podnik, Kubra-Trenčín v roku 1965.

Vysvetlenie skratiek :

Fa	=	firma
Kom.spol.	=	komanditná spoločnosť
n.p.	=	národný podnik
konf.	=	konfiškát
MP	=	Ministerstvo priemyslu
OU-FNO	=	Osídlovací úrad a Fond národnej obnovy
Úř.l.	=	Úřední list

Štátny archív v Bratislave

Schéma fondu :

Vedenie a správa podniku
Účtovníctvo a výkazníctvo

Štátny archív v Bratislave

Vlastný inventár :

Vedenie a správa podniku :

čís. inv. jedm.	označenie materiálu	rok vzniku	číslo krabice
1	Žiadosť prevedenia firemného zápisu s pozemnoknižnými záznamy parciel	1939	1
2	Prehľad plánu plnenia výroby vínarských lisov	1947	1
3	Začlenenie konfiškátu do OMNIE n.p.Bratislava	1949-1950	1
<u>Účtovníctvo a výkazníctvo :</u>			
4	Poistne zmluvy s prísl.korešpondenciou	1918,1923,1925 1927,1941,1942 1944,1946,1948	1
5	Účtovné uzávierky s preberacou súvahou	1942,1945-1948	1
6	Prihlášky viazaných vkladov a pohľadávok	1945,1949	1
7	Prehľad obratu vlastných výrobkov záv. Mikulov+Drnholec za I-XII.mesiac	1946	2
8	Odhad a ocenenie tov.objektov a nehnuteľností k 2.6.1947, strojného, kancel.za-riadenia a materiálu k 1.1.1948	1947-1948	2
9	Inventúra pob.závodu Drnholec k 30.12.1945 a 1946	1945-1946	2
10	Inventúra závodu Mikulov k 18.6.1945,31.12.1946 a nepotrebných zásob k 31.12.1949	1945,1946,1949	2
11	Daňové a poplatkové veci	1947-1949	2
12	Investičný majetok OMNIA,závod Mikulov k 31.12.1950	1950	2
13	Výplatné listiny z r.1945-1950	1945-1950	fascikel č.1
14	Mzdové listy a zostavy jednicových hodn zamestnancov	1946-1949	fascikel č.2

O b s a h :

Úvod	str. 2-5
Vysvetlenie značiek	" 6
Schéma fondu	" 7
Vedenie a správa podniku	" 8
Účtovníctvo a výkazníctvo	" 8

Státny archív v Bratislave

Štátny archív v Bratislave